

Opgave 3 Veranderingen in het jeugdstrafrecht: invoering van het adolescentenstrafrecht

---

Bij deze opgave horen teksten 3 tot en met 5 en figuur 2 uit het bronnenboekje.

Inleiding

Op 1 april 2014 is het adolescentenstrafrecht ingevoerd. Dit houdt een verandering in van het jeugdstrafrecht. Met deze wetwijziging wordt het mogelijk om een sanctie uit het gewone strafrecht toe te passen bij een minderjarige en een sanctie uit het jeugdstrafrecht bij een jongvolwassene (tekst 3 en 4). Bij sommige jongeren geeft het jeugdstrafrecht betere kansen op het voorkomen van recidive.

Criminaliteit onder jongeren wordt behalve met het adolescentenstrafrecht ook met andere maatregelen aangepakt (tekst 5).

Vóór de wetwijziging van 1 april 2014 was het nog niet mogelijk om het jeugdstrafrecht toe te passen bij jongvolwassenen van 21 en 22 jaar.

- 2p 12 Op basis van welk beginsel van de rechtsstaat was dit nog niet mogelijk? Licht je antwoord toe.

Gebruik tekst 3.

Er wordt binnen het strafrecht onderscheid gemaakt tussen daadstrafrecht en daderstrafrecht.

- 2p 13 – Is het adolescentenstrafrecht een voorbeeld van daadstrafrecht of daderstrafrecht?
– Leg je antwoord uit. Betrek in je antwoord het verschil tussen daadstrafrecht en daderstrafrecht.

Er zijn verschillende doelen en functies van straffen.

- 2p 14 Leg uit welke doelen van straffen beter nagestreefd worden met 'kale detentie in de gevangenis' (regels 17-18). Ga uit van twee doelen.

Uit de regels 34 tot en met 37 van tekst 3 blijkt dat de reclassering een taak heeft bij de toepassing van het adolescentenstrafrecht.

- 2p 15 – Wat is de doelstelling van de reclassering?
– Leg uit dat de taak van de reclassering zoals blijkt uit de regels 34-37 past bij haar doelstelling.

Gebruik tekst 4.

- 3p 16 Noem **één** materieel gevolg en **twee** immateriële gevolgen die de afpersingen voor de slachtoffers uit tekst 4 kunnen hebben.

Er bestaan verschillende verklaringen voor crimineel gedrag. Voor het gedrag van de vier verdachten uit tekst 4 zijn verschillende sociaalpsychologische verklaringen te geven.

- 2p 17 Geef twee sociaalpsychologische verklaringen voor het gedrag van de vier verdachten uit tekst 4.

Gebruik tekst 5.

Maatregelen voor de aanpak van jeugdcriminaliteit kunnen zowel repressief als preventief zijn.

- 2p 18 – Geef een voorbeeld van een repressieve maatregel uit tekst 5.
– En geef een voorbeeld van een preventieve maatregel uit tekst 5.

Bekijk figuur 2.

De criminaliteit onder 16- tot en met 22-jarigen tussen 2007 en 2012 lijkt volgens figuur 2 flink afgenomen te zijn, maar dat hoeft in werkelijkheid niet zo te zijn.

- 2p 19 Leg uit met behulp van het begrip 'dark number' ('dark figure') waarom de dalende trend in figuur 2 **niet** overeen hoeft te komen met de werkelijke daling van de criminaliteit onder 16- tot en met 22-jarigen.

Om een zo volledig mogelijke beeld van de criminaliteit te krijgen, maken onderzoekers naast politiestatistieken gebruik van bepaalde gegevensbronnen of onderzoeksmethoden.

- 2p 20 Met welke twee onderzoeksmethoden kan een zo volledig mogelijk beeld van (jeugd)criminaliteit worden verkregen? Licht elke methode toe.

Opgave 3 Veranderingen in het jeugdstrafrecht: invoering van het adolescentenstrafrecht

tekst 3

Heeft deze verdachte een puberbrein?

Het strafrecht gaat meer rekening houden met de ontwikkeling van het puberbrein. Criminele jongeren tot 23 jaar kunnen vanaf 1 april worden
5 berecht volgens het jeugdstrafrecht, ook al zijn ze officieel volwassen. Dit is geregeld in het adolescentenstrafrecht.

De rechterlijke macht en de jeugd-
10 hulpverlening zien de wet als winst, omdat er meer rekening kan worden gehouden met verschillen tussen jongvolwassenen. "Zolang iemand nog in ontwikkeling is en kan worden
15 bijgestuurd, is het strakke pedagogische klimaat van een jeugd-
inrichting te verkiezen boven de kale detentie in de gevangenis voor vol-
wassenen, waar de kans op ver-

20 harding groter is en een jongere de hele dag voor de televisie kan hangen", zegt jeugdrechter Ronny van de Water van de rechtbank in Amsterdam.

25 Voortaan zal niet de biologische leeftijd maar de ontwikkelingsfase van een verdachte tot 23 jaar bepalen of het volwassen of jeugdstrafrecht wordt toegepast.

30 Of daadwerkelijk meer 18- tot 23-jarigen als minderjarige zullen worden vervolgd, zal afhangen van de alertheid van het Openbaar Ministerie (OM). Het OM moet kort na
35 de arrestatie de reclassering opdracht geven te onderzoeken of adolescentenstrafrecht op zijn plaats is.

naar: de Volkskrant, 29 maart 2014

tekst 4

Deze jongen komt in aanmerking voor het adolescentenstrafrecht

In een huis van bewaring zit al vier maanden een 19-jarige Amsterdammer. Hij is in het najaar gearresteerd met een groep vrienden van 15 tot 17
5 jaar op verdenking van afpersing van middelbare scholieren. Ze zouden tientallen leerlingen onder bedreiging maandenlang na schooltijd geld, telefoons, koptelefoons en kleding

10 afhandig hebben gemaakt. De drie minderjarige afpersers zijn geschorst uit voorlopige hechtenis. De 19-jarige zit nog wel vast. Hij is volgens de wet volwassen, maar zou
15 volgens jeugdrechter Ronny van de Water beter af zijn in een jeugd-gevangenis.

naar: de Volkskrant, 29 maart 2014

tekst 5

Naar een effectieve aanpak van jeugdcriminaliteit

Denk bij een effectieve aanpak van criminele jongeren aan de volgende zaken:

Rol van de ouders.

- 5 Ouders zijn verantwoordelijk voor het gedrag van hun kinderen. Raak die ouders op hun gevoeligste plek: de portemonnee. Je zou bijvoorbeeld kunnen korten op de kinderbijslag, 10 wanneer ouders hun verplichtingen niet nakomen.

Hoge pakkans en zekerheid van sancties.

- Daders moeten sneller berecht 15 worden en straffen mogen best pijn

doen. Bij de aanpak van jeugdcriminaliteit zijn deze twee factoren van doorslaggevend belang. Daar ontbreekt het nog steeds aan.

20 **Misdaad mag niet lonen.**

- Laat een taakstraf plaatsvinden in de moskee, bij voorkeur onder het toeziend oog van de imam. Leg beslag op auto's en andere materiële goederen die zijn gefinancierd uit de opbrengsten van de misdaad. 25

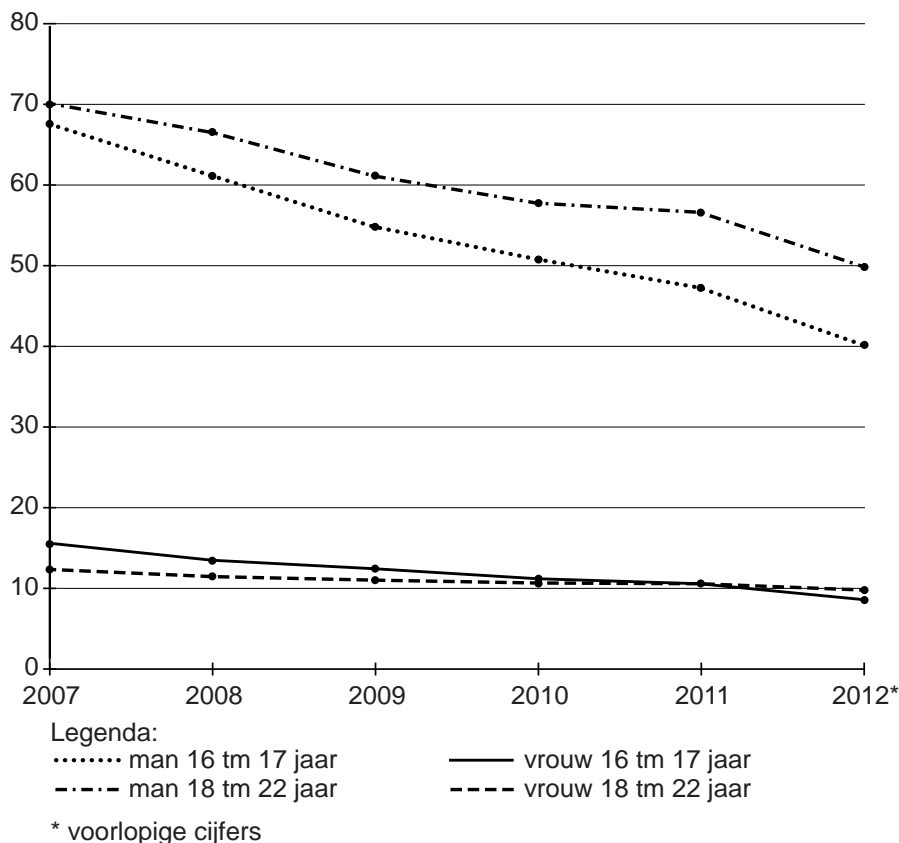
De comfort zone van een uitkering.

- Haal criminele jongemannen zonder werk uit de uitkering en bied ze structuur en toezicht in een werktraject. 30

naar: Secondant, magazine voor maatschappelijke veiligheid, 17 september 2014

figuur 2

Aangehouden 16- tot en met 22-jarige verdachten naar minder- en meerderjarigheid en sekse, per 1.000 van de betreffende bevolkingsgroep

bron: Monitor Jeugdcriminaliteit